

Spis treści

O Autorce	XI
Wykaz skrótów	XIII

Część I. Placówki dzienne

Rozdział I. Dzielne domy pomocy	3
1. Podstawa funkcjonowania dziennych domów pomocy jako dziennych ośrodków wsparcia	3
2. Organizacja dziennego domu pomocy	4
2.1. Organizacja pracy	4
2.2. Zakres i standardy świadczonych usług	9
2.3. Kwalifikacje kadry dziennego domu pomocy	10
2.4. Zasady odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia	11
3. Finansowanie domów dziennego pobytu dla seniorów (Senior-WIGOR i Senior+)	12
3.1. Program Senior-WIGOR	12
3.2. Program Senior+	14
3.2.1. Założenia i cele programu Senior+	14
3.2.2. Zasady funkcjonowania i finansowania placówek Senior+	16
4. Poradnik praktyka	18
4.1. Dotacja dla dziennego domu pomocy dla osób starszych z programu Senior+	18
4.2. Otwarcie klubu samopomocy przez stowarzyszenie – obowiązki gminy	19
4.3. Godziny otwarcia dziennego domu pomocy	19
Rozdział II. Środowiskowe domy samopomocy	21
1. Podstawa funkcjonowania środowiskowych domów samopomocy	21
1.1. Zagadnienia ogólne	21
1.2. Cele i zadania środowiskowego domu samopomocy	22
2. Środowiskowe domy samopomocy jako jednostki organizacyjne	23
2.1. Organizacja środowiskowych domów samopomocy	23

2.2. Utworzenie nowego środowiskowego domu samopomocy oraz uruchomienie nowych miejsc	23
2.3. Krąg osób uprawnionych do wsparcia w środowiskowych domach samopomocy	26
2.4. Wymagania stawiane środowiskowym domom samopomocy jako jednostkom organizacyjnym w gminie i powiecie	31
2.5. Zakres i standardy oferowanych świadczeń	38
2.6. Kwalifikacje kierownika i pracowników środowiskowego domu samopomocy	40
2.7. Powierzenie prowadzenia środowiskowego domu samopomocy	43
3. Charakterystyka typów środowiskowych domów samopomocy	47
4. Forma działalności i źródła finansowania	48
4.1. Zagadnienia ogólne	48
4.2. Ustalenie odpłatności za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi	49
4.3. Zwolnienie z ponoszenia odpłatności	50
4.4. Właściwość miejscowa i rzeczowa organu uprawnionego do wydania decyzji o skierowaniu oraz ustalenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia	51
4.5. Dotacja na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi	52
5. Poradnik praktyka	53
5.1. Opłata za pobyt w środowiskowym domu samopomocy i usługi w nim świadczone	53
5.2. Upoważnienie kierownika ośrodka pomocy społecznej do wydania decyzji o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy	53
5.3. Kierowanie do środowiskowego domu samopomocy osób z zapewnioną opieką	54
5.4. Odmowa ponownego skierowania do środowiskowego domu samopomocy	55
5.5. Zasadność skierowania do środowiskowego domu samopomocy	55
5.6. Turnus rehabilitacyjny – uchylenie decyzji o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy	57
5.7. Osoba niezdolna do pracy a skierowanie do środowiskowego domu samopomocy	57
5.8. Zwolnienie z opłat w czasie urlopu	58
Rozdział III. Warsztaty terapii zajęciowej	61
1. Podstawa prawna funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej	61
1.1. Geneza wprowadzenia rehabilitacji zawodowej i społecznej	61
1.2. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	62
1.3. Cele i zadania warsztatów terapii zajęciowej	63
1.4. Uzyskiwanie dochodu z działalności warsztatów terapii zajęciowej	65
2. Organizacja pracy	66

2.1. Rada programowa warsztatów terapii zajęciowej	66
2.2. Uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej	67
2.3. Utworzenie i funkcjonowanie warsztatów terapii zajęciowej	68
2.4. Zasady realizacji terapii w warsztatach terapii zajęciowej	76
3. Forma działalności i źródła finansowania	77
Rozdział IV. Ogrzewalnie	89
1. Podstawa funkcjonowania ogrzewalni	89
1.1. Zagadnienia ogólne	89
1.2. Pojęcie osoby bezdomnej	91
1.3. Zagwarantowanie schronienia mieszkańcom jako zadanie własne gminy ..	94
2. Organizacja pracy	95
3. Poradnik praktyka	99
3.1. Ogrzewalnie jako placówki koedukacyjne	99
3.2. Udzielenie schronienia osobie bezdomnej będącej pod wpływem alkoholu	100
Część II. Placówki całodobowe	
Rozdział I. Domy pomocy społecznej	103
1. Podstawa funkcjonowania domów pomocy społecznej	103
2. Utworzenie domu pomocy społecznej	104
2.1. Podmioty uprawnione do utworzenia domu pomocy społecznej	104
2.2. Obowiązek uzyskania zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej	105
3. Charakterystyka typów domów pomocy społecznej	109
4. Organizacja pracy	111
4.1. Katalog i standardy świadczonych usług	111
4.2. Standardy dotyczące potrzeb bytowych w domach pomocy społecznej	114
4.3. Wymagania wobec personelu	117
4.4. Regulamin organizacyjny domu pomocy społecznej	119
5. Zasady kierowania do domu pomocy społecznej i ustalania odpłatności za pobyt	133
5.1. Procedura kierowania i umieszczenia w domu pomocy społecznej	133
5.2. Postępowanie w razie braku zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej	143
5.2.1. Ubezwłasnowolnienie	143
5.2.2. Ustanowienie opiekuna prawnego i kuratora	146
5.2.3. Umieszczenie osoby psychicznie chorej bez jej zgody w domu pomocy społecznej	148
5.3. Ustalenie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej	150
5.4. Zwolnienie z opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej	155
6. Poradnik praktyka	160

6.1. Kierowanie do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania	160
6.2. Odmowa skierowania do domu pomocy społecznej osoby, która ma dzieci .	160
6.3. Bezdomność a obowiązek skierowania do domu pomocy społecznej	161
6.4. Egzekucja opłat za pobyt w domu pomocy społecznej od dzieci mieszkających za granicą	162
Rozdział II. Zakłady opiekuńczo-lecznicze	165
1. Podstawa prawna działalności zakładów opiekuńczo-leczniczych	165
1.1. Zagadnienia ogólne	165
1.2. Tworzenie podmiotów leczniczych	167
2. Zasady kierowania do zakładu opiekuńczego i ustalania odpłatności za pobyt ...	169
2.1. Przesłanki skierowania oraz niezbędne dokumenty	169
2.2. Zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w zakładzie opiekuńczym	174
3. Organizacja w zakładach opiekuńczych i źródła finansowania	175
3.1. Rodzaj i zakres świadczonych usług	175
3.2. Wymagania wobec personelu oraz pomieszczeń i wyposażenia w zakładach opiekuńczych	177
3.3. Regulamin zakładu opiekuńczego	179
3.4. Źródła finansowania	195
4. Poradnik praktyka	196
4.1. Zatrudnianie lekarzy na dyżurach całodobowych	196
4.2. Przebywanie w zakładzie opiekuńczo-leczniczym a uczestnictwo w środowiskowym domu samopomocy	196
4.3. Odmowa przyjęcia do zakładu opiekuńczo-leczniczego	197
Rozdział III. Schroniska dla bezdomnych	199
1. Podstawa funkcjonowania	199
1.1. Zagadnienia ogólne	199
1.2. Rejestr placówek zapewniających miejsca noclegowe	200
1.3. Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi	204
2. Zasady kierowania osób bezdomnych do schroniska	205
3. Organizacja pracy i standardy świadczonych usług	208
3.1. Standardy świadczonych usług	208
3.2. Wymagania wobec pracowników	211
3.3. Standardy pomieszczeń w schronisku dla bezdomnych	212
3.4. Regulamin schroniska dla osób bezdomnych	213
4. Forma działalności i źródła finansowania	216
5. Poradnik praktyka	220
5.1. Odmowa udzielania wywiadu a odmowa udzielenia wsparcia w formie schronienia	220

5.2. Właściwość miejscowa gminy w sprawie udzielenia schronienia	221
5.3. Koszt pochówku bezdomnego na terenie innej gminy	221
Część III. Pozainstytucjonalne formy wsparcia	
Rozdział I. Usługi opiekuńcze	225
1. Podstawa prawna i zasady realizacji usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	225
1.1. Pojęcie usług opiekuńczych	225
1.2. Katalog podstawowych potrzeb	225
1.3. Katalog przesłanek uprawniających do przyznania usług opiekuńczych	226
2. Formy i tryb realizacji usług opiekuńczych	229
3. Usługi opiekuńcze a specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	232
3.1. Organizacja i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	232
3.2. Cel i zakres specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	233
3.3. Kwalifikacje osób uprawnionych do świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych	235
3.4. Zgoda wojewody na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych z zaburzeniami psychicznymi przez gminę	236
3.5. Ustalenie kosztu świadczonych usług i prowadzenie dokumentacji związanej z realizowaniem zadania	237
4. Poradnik praktyka	244
4.1. Brak środków finansowych na realizację zadania a odmowa przyznania usług opiekuńczych	244
4.2. Kwalifikacje osób realizujących usługi opiekuńcze	244
4.3. Wniosek o świadczenie usług opiekuńczych przez konkretny podmiot	246
Rozdział II. Teleopieka	247
1. Zasady realizacji teleopieki	247
1.1. Pojęcie teleopieki	247
1.2. Zasady realizacji teleopieki	248
1.2.1. Zagadnienia ogólne	248
1.2.2. Elektroniczna analiza modelu zachowań podopiecznego	249
1.2.3. Organizacja i zadania centrum teleopieki	250
1.2.4. Opracowanie indywidualnej procedury wsparcia	250
1.3. System teleopieki jako zdalna opieka medyczna	253
1.4. Wdrożenie teleopieki jako system uzupełniający system usług opiekuńczych	254
2. Formy realizacji i możliwości finansowania teleopieki	254
2.1. Zagadnienia ogólne	254

2.2. Realizacja i finansowanie usług teleopieki jako uzupełnienie systemu usług opiekuńczych	255
2.3. Realizacja i finansowanie usług teleopieki jako część programu profilaktyki zdrowotnej	255
2.4. Realizacja i finansowanie usług teleopieki ze środków unijnych	256
2.5. Realizacja usług teleopieki jako programu osłonowego	256
Rozdział III. Kluby seniora i uniwersytety trzeciego wieku – aktywizacja osób starszych	261
1. Aktywizacja osób starszych	261
1.1. Singularyzacja starości	261
1.2. Koncepcja aktywnego starzenia się	261
2. Kluby seniora	262
3. Uniwersytety trzeciego wieku	267
4. Forma działalności i źródła finansowania	268
4.1. Forma działalności a możliwości	268
4.2. Program ASOS	270
4.3. Program FIO	275